

LIBRIS

We know
books

ERIK CEL ROȘU ȘI ALTE SAGA SCANDINAVE

Traduse din islandeza veche,
prefațate și adnotate de
Valeriu Munteanu și Flavia Teoc
și ilustrate de Rareș Ionașcu

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

- 7 Prefață la trei saga islandeze
- 17 ***Saga despre Gísli, fiul lui Thorbiörn Súr***
Traducere și note de Valeriu Munteanu
- 101 ***Saga despre Hrafnkell***
Traducere și note de Valeriu Munteanu
- 139 ***Saga despre Gunnlaugr Limbă de Șarpe***
Traducere și note de Valeriu Munteanu
- 187 Prefață
- 195 ***Saga lui Erik cel Roșu***
Traducere și note de Flavia Teoc
- 235 Prefață
- 239 ***Saga regelui Harald, de Snorri Sturluson***
Traducere, note și comentarii de Flavia Teoc

SAGA DESPRE GÍSLI,
FIUL LUI
THORBIÖRN SÚR

Pe vremea când începe această povestire, în Norvegia

domnea regele Hákon¹; el fusese crescut de regele Ethelstan al Angliei² și domnia lui se apropia, acum, de sfârșit. În valea Súrnadalr³ trăia tot pe atunci un bărbat numit Thorkell, cu rang de *hersir*⁴. Thorkell era însurat cu Ísgerdr și avea trei fi. Cel mai mare se numea Ari, al doilea Gísli, iar cel mai mic Thorbiörn. Toți trei crescuseră acasă, în valea Súrnadalr.

În fiordul Fibuli din ținutul Nordmoeri își durase gospodăria un bărbat cu numele de Ísi. El era căsătorit cu Ingigerdr, de la care avea o fiică, pe Ingibiörg. Pe aceasta a pețit-o Ari, fiul lui Thorkell din valea Súrnadalr, și părinții i-au dat-o de nevastă. Ingibiörg a primit o zestre frumoasă și un rob numit Kolr, care a însoțit-o în fiordul Fibuli.

Tot în vremea aceea țara era străbătută în lung și în lat de Biörn cel Negricios, un *berserk*⁵ care-i provoca la luptă pe toți cei ce nu voiau să-i facă pe plac. În iarna aceea Biörn veni la Thorkell, în valea Súrnadalr. Gospodăria era condusă de Ari, fiul lui cel mai vârstnic. Biörn îi ceru lui Ari să aleagă una din două: ori să se bată cu el în duel în insula Stokkahólm din mijlocul râului ce curge prin valea Súrnadalr, ori să-i cedeze nevasta. Ari nu stătu mult pe gânduri și-i răspunse că mai degrabă se bate decât să se facă de rușine și el, și soția lui. Și astfel hotărârea să-și măsoare puterile peste trei zile. La sorocul dat, cei doi se întâlniră în insulă⁶, și în duelul care avu loc Ari își pierdu viața.

¹) A domnit între anii 935–961. ²) A domnit între anii 925–940.

³) Súrnadalr, numele văii de unde se trăgea Thorbiörn, fiul lui Thorkell.

⁴) Căpetenie peste un ținut. Rang de conducere asupra locuitorilor dintr-un *hérað* (district), inițial ocupat de o ceată de călăreți. ⁵) Războinic viking care lupta în primele rânduri (de pildă la prora unei corăbii). *Berserk*-ii se băteau cu o furie turbată. Nu se gândeau la propria apărare, unica lor preocupare fiind să răpună cât mai mulți adversari. ⁶) Înainte de anul 1008 (când au fost interzise în Islanda), duelurile aveau loc,

Biörn crezu acum că dobândise atât averea, cât și nevasta. Dar Gísli susținu sus și tare că își da mai bine și el viața decât să se întâmple așa ceva, și că e gata să se bată în duel cu Biörn. Atunci Ingibiörg îi spuse:

— Dacă m-am măritat cu Ari, nu înseamnă că nu aș fi dorit mai mult să mă mărit cu tine. Robul meu Kolr are un paloș căruia îi zice Argint-Cenușiu. Roagă-l să ți-l împrumute; cel care îl mânuiește în luptă izbândește negreșit.

Gísli îl rugă pe Kolr să-i împrumute paloșul. Acesta i-l dădu, dar nu bucuros. Gísli se pregăti de luptă și, în duelul care avu loc, Biörn fu până la urmă răpus. Gísli era încredințat că obținuse o mare izbândă. El îi ceru mâna lui Ingibiörg, gândindu-se că ar fi bine ca o femeie atât de vrednică să rămână în familie, și Ingibiörg consimți. Gísli luă în stăpânire întreaga avere și deveni un om cu vază. Curând după aceea muri și tatăl său, și Gísli îl moșteni. El dădu ordin să fie omorâți toți cei care îl însoțiseră pe Biörn. Robul Kolr își ceru înapoi paloșul, dar Gísli nu voi să i-l mai dea, oferindu-i în schimb bani. Kolr însă nici nu voia să audă de așa ceva, ținând morțiș să-și reprimească paloșul. Și cum Gísli întârzia să i-l înapoieze, Kolr se înfurie și se năpusti asupra lui, lovindu-l atât de puternic, încât îi pricinui o rană adâncă. Gísli îl lovi și el pe Kolr, dar cu atâta forță, că, după ce crăpă țeasta robului, Argintul-Cenușiu se frânse în două. Și astfel muriră amândoi.

După toate acestea, Thorbiörn luă în stăpânire întreaga avere rămasă de la tatăl său și de la cei doi frați. El se stabili la Stokkar, în valea Súrнадalr, și o ceru de nevastă pe Thóra, fica lui Raudr din insula Fridarey; întrucât tatăl ei

de obicei, pe o insulă. După aceea, multe dueluri s-au dat și în locuri neînconjurate de apă.

consimți, se făcu în curând și nunta. Thorbiörn și Thóra se înțelegeau foarte bine și rând pe rând se născură mai mulți copii. Cea mai mare era o fată, Thórdís, după care urmară trei fii: Thorkell, Gísli și Ari. Toți copiii crescuseră în casa părintească de la Stokkar și în scurt timp se răspândi vestea că nu existau în tot ținutul flăcăi care să se fi putut asemui cu băieții lui Thorbiörn. Mai târziu Ari fu trimis la unchiul său Styrkár¹, dar ceilalți doi fii rămaseră la părinți.

Tot în valea Súrnadalr trăia un bărbat numit Bárdr, un om tânăr, care luase doar cu puțin timp înainte în stăpânire averea rămasă de la tatăl său, precum și Kolbiörn, stabilit la Hella, în Súrnadalr; și acesta preluase doar de scurtă vreme averea tatălui său. La un moment dat, oamenii începură să vorbească că Bárdr o ademenise pe Thórdís, fiica lui Thorbiörn, care era o fată frumoasă și deșteaptă. Thorbiörn se mânie grozav auzind aceste clevetiri și spuse că, dacă Ari ar fi fost acasă, de bună seamă că nu s-ar fi întâmplat așa ceva. Aflând aceasta, Bárdr zise că oricum nu s-ar fi sinchisit de cuvintele unui nevârstnic.

Thorkell era prieten bun cu Bárdr și ținea mult la el, Gísli însă era tot atât de indignat ca și tatăl său de vorbele scornite pe seama lui Thórdís. Se spune că într-o zi Gísli, Thorkell și Bárdr mergeau împreună către Granaskeid, unde locuia Bárdr. Cam pe la jumătatea drumului, Gísli, nici una, nici două, luă paloșul și îl străpunse pe Bárdr, omorându-l pe loc. Thorkell se mânie, ocărându-l pe Gísli pentru această faptă necugetată. Dar Gísli îl rugă să se liniștească, ba îl luă chiar puțin peste picior, zicându-i:

¹) La vechii scandinav era frecvent obiceiul ca o familie să-și trimită un copil sau chiar mai mulți la alte familii (înrudite sau nu) ca să le dea educație. Aceeși familie putea, la rândul ei, să primească copii de la rude sau prieteni spre a-i educa.

— Hai să schimbăm paloșele; să fie al tău cel mai ascuțit!¹⁾

Thorkell se mai liniști și se așeză lângă cadavrul lui Bárdr. Gísli se întoarse acasă și-i povesti tatălui său despre cele întâmplate. Thorbiörn fu mulțumit de întorsătura lucrurilor, dar nu mult timp după aceasta relațiile de prietenie dintre cei doi frați se răciră.

Thorkell nu vru să schimbe paloșul și nici nu se întoarse acasă, ci plecă la Hólmagangr-Skeggi, care locuia în insula Saxa și era o rudă apropiată a lui Bárdr. Rămase câțva timp la Skeggi și îl îndemnă pe acesta să-l răzbune pe Bárdr, cerând-o în căsătorie pe sora sa Thórdís. Însoțit de Thorkell și de alți douăzeci de oameni, Skeggi plecă la Stokkar, unde îi spuse lui Thorbiörn că ar vrea să-i devină ginere.

Dar Thorbiörn nu consimți să i-o dea pe Thórdís de soție. Oamenii vorbeau acum că Thórdís se întâlnea cu Kolbiörn. Skeggi crezu că aceasta era pricina pentru care n-o poate lua de nevastă pe Thórdís și îl chemă pe Kolbiörn să se bată cu el în duel, în insula Saxa. Kolbiörn spuse că primește, fiindcă „n-ar fi vrednic de mâna lui Thórdís dacă i-ar fi frică să se lupte cu Skeggi“. Thorkell și Skeggi se întoarseră acasă, la Saxa, și așteptară acolo, împreună cu cei douăzeci de oameni, ziua duelului. După trei zile, Gísli se duse la Kolbiörn și-l întrebă dacă e gata de duel. Kolbiörn, la rândul său, îl întrebă pe Gísli dacă poate să fie sigur că după duel se va însura cu Thórdís. Dar Gísli răspunse că nu e chiar atât de sigur.

— Atunci nu vreau să mă mai bat cu Skeggi, spuse Kolbiörn.

Gísli îi spuse că este un ticălos fără pereche și că va merge el să se bată, chiar dacă îl va face pe Kolbiörn de rușinea lumii. Apoi Gísli se duse în insula Saxa însoțit de unsprezece oameni. În ziua hotărâtă, Skeggi se îndreptă spre locul stabilit pentru

¹⁾ În concepția lui Gísli, îndatorirea de a-l răpune pe Bárdr și de a salva astfel onoarea familiei i-ar fi revenit lui Thorkell, ca frate mai mare.

duel. Acolo el rosti cu voce tare regulile după care trebuia, potrivit legii pământului, să se desfășoare duelul și măsură locul pe care urma să aibă loc lupta dintre cei doi potrivnici¹. Dar nu-l văzu nici pe Kolbiörn, și nici pe altcineva, care ar fi vrut să se bată în locul acestuia.

Skeggi îi spuse atunci lui Refr – un meșter în slujba lui – să cioplească în piatră două chipuri: unul să semene cu Kolbiörn și unul cu Gísli.

— Și chipurile astea să stea unul în spatele celuilalt și să amintească veșnic de rușinea cu care s-au acoperit cei doi², adăugă Skeggi.

Auzind aceste cuvinte, Gísli, care era ascuns între copaci, ieși la iveală și spuse:

— Pune-ți oamenii să facă lucruri mai folositoare, căci iată-l pe cel ce se încumetă să se bată cu tine.

Apoi începu lupta. Ambii se apărau vajnic cu scuturile. Skeggi mânuia un paloș numit Gunnlogi. Când îl ridică să-l lovească pe Gísli, paloșul șuieră puternic, iar Skeggi spuse:

Șuieră Gunnlogi

Cu bucurie pe insula Saxa*.

Gísli ripostă cu o lovitură de secure, cu care zdrobi o parte din scutul lui Skeggi și-i reteză acestuia un picior. Gísli zise:

¹) Lupta în doi, sau duelul, era la început reglementată riguros. După anul 950 regulile duelului și-au pierdut treptat strictetea. În 1008 duelul a fost interzis în Islanda. ²) În ținuturile din nordul Europei se făceau, pe lângă versuri de ocară la adresa cuiva, și unele „chipuri cioplite“ (statui mici, basoreliefuri etc.) menite să fie o batjocură mai ales la adresa celor lași, a celor care nu și-au ținut cuvântul etc.

*) Valoarea poeziei scaldice constă, în mare măsură, în tiparele prozodice complexe, greu de redat în traducere. Metaforele *kenning*, care vor fi explicate de multe ori în subsolul acestor pagini, se încadrează în aceste tipare și contribuie la crearea ritmului, aliterației și asonanței (n. red.).

Skeggi părăsi locul duelului. De atunci înainte el umblă cu un picior de lemn. Thorkell se întoarse acasă împreună cu Gísli și cei doi frați trăiră din nou în cea mai bună înțelegere. Această întâmplare îmbogăți mult experiența de viață a lui Gísli.

Și acum trebuie să-i amintim pe cei doi frați Einar

și Árni, fiii lui Skeggi de la Saxa, care locuiau la Flydrunes, la miazănoapte de ținutul Thrándheim. În primăvara aceea, ei adunară o ceată mare de oameni și plecară cu aceștia în ținutul Súrнадalr, la Kolbiörn. Ajunși acolo, ei îi spuseră lui Kolbiörn că poate alege: ori merge cu ei să dea foc casei lui Thorbiörn, pentru ca toată familia acestuia să piară mistuită de flăcări, ori îl omoară pe loc. Kolbiörn se învoi să-i însoțească și plecară; erau șaiszeci de oameni. În toiul nopții sosiră la Stokkar și dădură foc casei. Înăuntru toată lumea dormea. Thorbiörn, fiii acestuia și Thórdís se aflau în aceeași încăpere. În odaie mai erau și două putine cu zer. Gísli și ceilalți bărbați luară două piei de țap, le înmuiară în zer ca să se apere de flăcări și în trei rânduri izbutiră chiar să potolească focul. Apoi făcură o gaură în perete și scoaseră prin ea zece oameni, salvându-i. Ei o luară în direcția spre care se trăgea fumul și ajunseră atât de departe către munte, încât nici câinii nu puteau să-i mai simtă și să latre după ei. Doisprezece oameni arseră de vii în casă. Fiii lui Skeggi, Einar, Árni și însoțitorii lor credeau însă că muriseră cu toții.

Gísli și oamenii săi își continuară drumul până ajunseră la Styrkár, în insula Fridar. Acolo adunară o ceată de oameni care să-i ajute, se întoarseră, patruzeci cu toții, la gospodăria lui Kolbiörn și îi dădură foc. Kolbiörn fu mistuit de flăcări împreună cu alți unsprezece oameni. Apoi Thorbiörn și fiii săi își

vândură pământul, cumpărând o corabie și plecând cu șaiszeci de oameni și cu tot avutul spre insulele Aesundir, așezate în largul mării. De acolo se îndreptară cu două corăbii și patruzeci de oameni spre miazănoapte și sosiră la Flydrunes. Cei doi fii ai lui Skeggi, Einar și Árne, plecaseră de acasă împreună cu nouă oameni, ca să strângă dările de la arendași. Gísli și ai săi se abătură din drum, le ieșiră în cale și-i omorâră atât pe cei doi frați, cât și pe însoțitorii lor. Cu acel prilej Gísli răpuse trei oameni, iar Thorkell doi. Apoi ei se întoarseră la Flydrunes, la gospodăria celor doi frați, și se încărcară cu o mulțime de bunuri, iar Gísli îl trimise pe lumea cealaltă și pe Skeggi, care tocmai venise în vizită la fiii săi.

După aceea, întreaga familie a lui Thorbiörn Súr se imbarcă, și corabia ieși în larg. Ei navigară peste șaiszeci de zile și în cele din urmă ajunseră în Islanda, pe țărmul dinspre miazăzi al fiordului Dýra, la gura râului Haukadalsá. De o parte și de alta a fiordului trăiau doi bărbați, amândoi având același nume: Thorkell. Unul dintre ei, Thorkell fiul lui Eiríkr, locuia la Saurar, în valea Keldudalr de pe țărmul de miazăzi al fiordului, iar celălalt, căruia îi zicea Thorkell cel Bogat, se stabilise pe țărmul de miazănoapte, la Alvidra. Thorkell fiul lui Eiríkr, fu primul dintre oamenii de vază ai ținutului care se duse la corabia abia sosită, să-i dea binețe lui Thorbiörn, poreclit Súr, de când se apăraseră cu zer acru de flăcări¹. Pe vremea aceea tot ținutul de cele două părți ale fiordului era deja populat, dar încă nu era cultivat. Thorbiörn Súr își cumpără pământ în

¹) O inadvertență, fiindcă, de fapt, Gísli se apăraseră de foc. În cursul timpului s-a ajuns să se confunde cuvântul *súrinn* (din numele toponimic *Súrna-dalr*, adică „valea Súrn” din Norvegia, cu *súr* sau *súrnn*, adică „zer acru”. În orice caz, după această întâmplare, familia a fost numită a lui „Thorbiörn Súr”.

partea de miazăzi, la Saeból, în valea Haukadalsr. Acolo Gísli dură o gospodărie nouă, unde se stabili toată familia.

La capătul fiordului Arnar locuia un bărbat cu numele de Biartmar; el era căsătorit cu Thurídr, cu care avea mai mulți copii: o fiică, Hildir, care era cea mai mare, și trei fii: Helgi, Sigudr și Vestgeir. În gospodăria lui Biartmar se stabilise un oa-recare Vésteinn, venit în Islanda pe vremea ocupării acesteia de către norvegieni¹. După un timp, el se însură cu Hildir, fiica lui Biartmar, și avu cu ea doi copii: o fată, numită Audr, și un băiat, care primi tot numele de Vésteinn. Acesta ajunsese un negustor foarte destoinic și se stabili la Hest, în fiordul Öundur. Soția lui se numea Gunhildir iar fiii săi, Berg și Helgi.

După un timp, Thorbiörn Súr se săvârși din viață, și nu mult după aceea și soția sa, Thóra. Întreaga gospodărie fu atunci preluată de Gísli și de fratele său Thorkell, care le ridicaseră lui Thorbiörn și Thórei un gorgan² înalt.

În apropierea muntelui Kvigandafjall din fiordul

Tálkna trăia un bărbat numit Thorbiörn Stânca Focilor. Soția lui se numea Thórdís, iar fiica lor, Ásgerdr. Pe aceasta o ceru în căsătorie Thorkell, fiul lui Thorbiörn Súr, și părinții consimțiră să i-o dea. Gísli, fratele lui Thorkell, o peți pe Audr, sora lui Vésteinn, și curând după aceea o luă de nevastă. Cei doi frați locuiau împreună la gospodăria din valea Haukadalsr.

Într-o primăvară, Thorkell cel Bogat se duse la *thing*-ul de la Thorsnes³, însoțit de fiii lui Thorbiörn Súr.

¹) În jurul anului 900. ²) Movilă de piatră, ridicată deasupra sau lângă mormintele străvechi. ³) *Althing*-ul era o adunare generală de tip parlamentar, înființată în jurul anului 930. *Althing*-ul era forul legislativ, judecătoresc și executiv central al islandezilor. Se întrunea totdeauna vara și lucrările durau câteva săptămâni. Pe lângă *Althing*, care se întrunea, pe câmpia Thingvellir de lângă lacul Thingvallavatn, existau și *thing*-uri (adunări) locale, care se țineau de obicei primăvara și toamna.

Pe vremea aceea la Thorsnes locuia un bărbat numit Thorsteinn Mănâncă Pește. El era însurat cu Thóra, fiica lui Ólaf, și avea trei copii, pe Thórdís, Thorgrímr și Biörkr cel Gras.

După ce Thorkell cel Bogat își termină treburile la *thing*, fu invitat să vină împreună cu fiii lui Thorbiörn Súr la Thorsteinn, care la despărțire îi încarcă cu daruri. Aceștia, la rândul lor, îi rugară pe fiii lui Thorsteinn ca în primăvară, când se vor duce la *thing*-ul de la Valseyrar, în fiordul Dýri, să se abată și pe la ei. Și cu aceasta plecară cu toții acasă.

În primăvara următoare, fiii lui Thorsteinn veniră la *thing*-ul de la Valseyrar însoțiți de zece oameni. Acolo se întâlniră cu fiii lui Thorbiörn Súr, care, după terminarea *thing*-ului, îi poftiră la ei, făcându-le o foarte bună primire. Thorgrímr o îndrăgi pe Thórdís, sora lui Thorkell și Gísli, și o ceru în căsătorie. Curând după aceea se făcu și nunta. Thórdís primi ca zestre gospodăria de la Saeból, iar Thorgrímr se mută și el acolo. Biörkr rămase la Thorsnes împreună cu nepotul său Saka-Stein. Torkell și Gísli întemeiară o gospodărie înfloritoare la Hóll, chiar la hotarul celei de la Saeból. Stăpânii celor două gospodării aveau relații de foarte bună vecinătate. Thorgrímr primi curând rangul de *godí*¹, și cei doi frați, Thorkell și Gísli, se bucurau de mult sprijin din partea lui.

În primăvara care urmă, cei din valea Haukadals plecară la *thing*. Se adunase o ceată de patruzeci de oameni, îmbrăcați cu toții în straie viu colorate. Printre ei era și Vésteinn, cumnatul lui Gísli.

Trăia pe vremea aceea un bărbat cu numele de Gestr, fiul lui Oddleifr, care venise și el la *thing* și locuia în adăpostul² lui Thorkell cel Bogat. Într-una din zile, cei din valea Haukadals

¹) Căpetenie religioasă și civilă în același timp. ²) În timpul cât durau adunările, participanții locuiau în adăposturi permanente, ai căror pereți erau zidiți din piatră amestecată cu turbă. Acoperișul, din pănură groasă, nu era permanent; stăpânii adăpostului îl demontau la plecare și îl duceau acasă.

rămăseseră în adăpost și își treceau vremea cu băutura, în timp ce ceilalți bărbați erau la *thing*, unde se judecau diferite pricini.

În adăpostul lor intră deodată Arnor, un mare flecar de felul său.

— Ciudați oameni mai sunteți și voi, cei din Haukadadr, zise el, n-aveți altă grijă decât să beți, în loc să fiți și voi de față când se judecă pricinile din ținutul vostru.

Atunci Gísli zise:

— Hai să mergem la *thing*, s-ar prea putea ca și alții să vorbească la fel despre noi.

Plecară la *thing*, și Thorgrímr întrebă dacă cineva din cei prezenți are nevoie de ajutorul lor.

— Atâta timp cât ne stă capul pe umeri, adăugă el, nu vom sovăi să dăm tot ajutorul celor cărora le-am făgăduit sprijinul nostru.

Thorkell cel Bogat răspunse:

— În momentul de față nu se judecă pricini prea însemnate, dar o să vă dăm de știre când vom avea nevoie de ajutorul vostru.

Oamenii începură să vorbească între ei, spunând că cei din Haukadadr erau tare falnici și știau să rostească vorbe mărețe.

— Ce crezi, îl întrebă Thorkell pe Gestr, cam cât timp își vor păstra cei din valea Haukadadr întâietatea și până când o să fie încă uniți între ei?

— Unitatea dintre ei n-o să dureze mai mult de trei ani de acum înainte, răspunse Gestr.

Arnor, care auzise cuvintele lui Thorkell și Gestr, se duse în adăpostul oamenilor din Haukadadr și le povesti tot.

— Mai sunt și alții de părerea lui Gestr, zise atunci Gísli. Dar noi să facem tot ce ne stă în putință ca prezicerile lui să nu se adeverească. Cred că în primul rând ar trebui să ne întărim și mai mult prietenia și să ne jurăm toți patru credință nestrămutată.

Ceilalți îi dădură dreptate lui Gísli. Apoi se duseră pe țărmul fiordului, dezgropară o brazdă de pământ cu iarbă pe ea și o îndoară în formă de arc, sprijinind-o cu ambele capete de pământ. Sub ea înfipseră o lance încrustată cu rune¹. Lancea era atât de înaltă, încât un stat de om ajungea până la locul unde era fixat vârful de fier. Thorgrímr, Gísli, Thorkell și Vésteinn trecură pe sub brazdă, apoi se înțepară, lăsară câteva picături de sânge să se scurgă în pământul dezgolit prin ridicarea brazei și amestecară bine sângele cu pământul. După aceea îngenuncheară toți și se legară prin jurământ ca fiecare să-l răzbune pe celălalt ca pe propriul său frate, chemând ca martori pe toți zeii și rostind răspicat numele acestora. Dar când să-și împreune mâinile în semn de legământ, Thorgrímr zise:

— Îmi iau o îndatorire destul de grea legându-mă să-i răzbun pe cumnații mei Thorkell și Gísli. Cred că nu mai e nevoie să fac același legământ și față de Vésteinn.

Și Thorgrímr își trase mâna înapoi.

— Nu vreau, zise atunci și Gísli, să-mi iau o îndatorire față de cineva care nu e gata să facă același lucru pentru cumnatul meu Vésteinn.

Și își trase și el mâna înapoi.

— S-a întâmplat așa cum am bănuț, îi spuse Gísli fratelui său, Thorkell, legământul nostru de azi nu folosește la nimic. Lucrurile o să meargă așa cum va hotărî soarta.

După aceea se întoarseră cu toții acasă.

Oamenii vorbiră încă multă vreme despre toate acestea.

Într-o zi din vara aceea o corabie trase la țărm în fiordul Dýra; stăpânii corabiei erau Thórir și Thórarinn, originari din ținutul Vík din Norvegia. Thorgrímr coborî călare

¹) Cele mai vechi semne grafice germanice. Runele erau totodată și semne magice.